

ZPRÁVY Z ČESKÉ GEOGRAFICKÉ SPOLEČNOSTI

Informace členům společnosti

Vážená členko, vážený člene České geografické společnosti,

pokud u vás nastala jakákoli změna v osobních údajích – změna příjmení, titulu, kontaktní adresy, e-mailu, pracoviště, prosím sdělte danou skutečnost sekretariátu. Využijte libovolného kontaktu (elektronického: sekretariat@geography.cz, telefonického: 221 951 397, či klasické pošty: Česká geografická společnost, z. s., Přírodovědecká fakulta, Univerzita Karlova, Albertov 6, 128 00 Praha 2). Někteří stále ještě nemají uhrazen členský poplatek na tento kalendářní rok, který činí 600 Kč, pro studenty a důchodce 300 Kč. Číslo účtu společnosti je 1921937329/0800 (Česká spořitelna a. s., Praha 1, Václavské nám. 42; IBAN: CZ40 0800 0000 0019 2193 7329; SWIFT: GIBACZPX), variabilní symbol (vaše evidenční číslo) již není třeba udávat, neb se zobrazuje jméno plátce (pokud za vás platí jiná osoba či společnost, prosím o sdělení jména plátce na e-mailovou adresu). Pokud nemáte zájem v ČGS dále setrvat, prosím, podejte zprávu sekretariátu pomocí výše uvedených kontaktních údajů. Děkujeme.

V rámci členského poplatku obdrží každý člen ČGS poštou zdarma časopis Informace ČGS, který vychází dvakrát ročně. Pokud preferujete elektronickou verzi tohoto časopisu, informujete, prosím, sekretariát prostřednictvím e-mailu sekretariat@geography.cz.

Jste zájemci o časopis Geografické rozhledy? Nezapomeňte, že od ročníku 31, jehož první číslo vyšlo v říjnu 2021, je třeba uhradit předplatné buď v plné výši 395 Kč přes distribuční společnost, nebo je možné využít ceny pro členy ČGS, která činí 335 Kč na školní rok a platbu je třeba uskutečnit přes výše uvedený bankovní účet ČGS.

Chybí vám tištěná verze časopisu Geografie? I tu můžete získat, pokud poukážete na účet ČGS předplatné ve výši 490 Kč. Chystáte na vašem pracovišti nějakou zajímavou akci, hledáte spolupracovníka, objevil se někdo z vašich kolegů v médiích? Podělte se o tuto informaci s geografickou obcí. Stačí zaslat

informaci v podobě dvou vět, přílohy či odkazu a ideálně fotografie na adresu info@geography.cz a zpráva bude zveřejněna na webu ČGS (www.geography.cz) a Facebooku (www.facebook.com/ceskageografickaspolecnost). Všichni členové ČGS, kteří udali svou aktuální elektronickou adresu, pak budou o akcích informováni pomocí newsletteru, který je rozesílán minimálně jedenkrát do měsíce.

Dana Fialová

Zpráva ze zasedání Hlavního výboru ČGS

Dne 24. února 2022 se na pražském Albertově konalo tradiční jednání HV ČGS. Vzhledem k současné epidemické situaci proběhlo jednání hybridní formou (což mj. umožnilo účast 19 členům HV). V úvodu vystoupil prezident společnosti P. Chromý a poděkoval nejen členům HV za jejich aktivitu v uplynulém (náročném) období. Zároveň zdůraznil, že ČGS je společností v mnoha ohledech velmi aktivní, což se pozitivně projevuje i na jejím postavení ve struktuře Rady vědeckých společností i ve finanční podpoře aktivit geografů z prostředků AV ČR. Dále zmínil pokračující jednání s Nakladatelstvím ČGS ve věci legitimizace vzájemných vztahů. Nakladatelství nepřispívá do rozpočtu ČGS jako v minulosti, to by měla nová smlouva ošetřit. Vlastní jednání HV dále řídil vědecký tajemník společnosti S. Kraft. Z programu zasedání (obsahoval 14 bodů) HV řešil zejména otázky spojené s přípravou společného kongresu ČGS a SGS, který se uskuteční v září 2022 v Olomouci (*pozvánka na kongres je otištěna na str. 44, pozn. redakce*). O postupu příprav kongresu podrobně referovala předsedkyně středomoravské pobočky ČGS I. Smolová. P. Chromý poděkoval za dosavadní práci I. Smolové, organizačnímu a vědeckému výboru kongresu i celé středomoravské pobočce. Ve věci Valného shromáždění ČGS, které v rámci kongresu proběhne, se HV shodl, že ideálně do konce června 2022 by se měla uskutečnit zasedání všech regionálních poboček a odborných sekcí ČGS. Na Valném shromáždění ČGS by již měli být známi předsedové poboček a vedoucí sekcí, kteří budou členy HV v po kongresovém období. O jednotlivých zasedáních poboček a sekcí budou všichni členové ČGS informováni plošně, a to s minimálně měsíčním předstihem. Podstatným bodem zasedání HV bylo i řešení otázek spojených s hospodařením společnosti. O finanční kondici společnosti podrobně referovali jak hospodář Z. Čermák, tak předseda revizní komise K. Kirchner. HV následně schválil zprávu o hospodaření ČGS v roce 2021, zprávu revizní komise i finanční rozvahu pro rok 2022. Část jednání pak byla věnována pravidelně pořádaným soutěžím ČGS a zprávě vedoucí sekce geografického vzdělávání D. Řezníčkové. Ta mimo jiné seznámila přítomné s aktuální situací ohledně revize RVP a připravované revize maturitních zkoušek. V závěru jednání HV odsouhlasil návrh J. Koppa, resp. západočeské pobočky k zapojení ČGS

do think-tanku: Africanoutlook, který se bude věnovat aktuálním otázkám a tématům souvisejícím s Afrikou. Prezidium společnosti se po jednání HV rozhodlo nominovat viceprezidenta ČGS, T. Siwka, do voleb předsednictva Rady vědeckých společností ČR a pověřilo S. Krafta vyřízením všech náležitostí s nominací souvisejících. Příští zasedání HV se uskuteční v červnu 2022.

Stanislav Kraft
vědecký tajemník ČGS

Dny geografie 2021

Na podzim roku 2021 opět proběhly tradiční Dny geografie, které vyhlašuje Česká geografická společnost. Vzhledem k tomu, že se jednalo o období značně ovlivněné pandemií Covid-19, jednotlivá pracoviště se snažila připravené akce co nejvíce uskutečňovat také v online prostoru.

Celá akce probíhala v termínu 15.–26. listopadu 2021 a zapojilo se do ní celkem 10 vysokoškolských geografických pracovišť. Velmi intenzivní program nabídla geografická sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, kde po pět dní v řadě probíhaly přednášky, workshopy, výstavy či další akce. V pondělí celou akci zahájil křest knihy *Konfliktní regiony* politického geografa L. Jelena, dále probíhaly přednášky na témata spojená se suchem, migrací, parlamentními volbami, GIS

Dny geografie na Přírodovědecké fakultě UK 2021. Informační stánek a GEOLAB. Foto: Jakub Jelen.

a DPZ nebo demografií. Návštěvníci také měli možnost navštěvovat zdejší Mapovou sbírku. Neméně zajímavým programem se mohla pochlubit i Přírodovědecká fakulta Ostravské univerzity, která akce rozložila do celého listopadu a nabízela zajímavé přednášky, diskuze či promítání filmů. Kolegové z Ústí nad Labem připravili tradiční Den učitelů zeměpisu, Plzeňská pobočka ČGS se zabývala tématy, jako je například kyberbezpečnost, EGEA Olomouc pro zájemce o poznání svého domovského města připravila badatelskou hru Město poznání. Pásmo přednášek uvedla také katedra geografie Technické univerzity v Liberci, hybridnímu válčení a makroregionu východní Asie se věnovali kolegové v Českých Budějovicích. V Brně mohli návštěvníci absolvovat interaktivní kurz Země z kosmu nebo se zapojit do brněnského mapathonu, akcí, které zaštiťoval Geografický ústav Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity.

Součástí dnů geografie byl také GIS Day, do kterého se zapojily kromě zmíněných pracovišť i mnohá další, jako například katedra geoinformatiky Vysoké školy báňské – Technické univerzity Ostrava nebo Fakulta logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Představený výčet je pouze ilustrační a rozhodně nezahrnuje veškeré akce, které v rámci Dnů geografie 2021 probíhaly. Všem organizátorům patří obrovské poděkování za zapojení a organizaci, zároveň je již nyní možné se připravovat na letošní Dny geografie, které se uskuteční v termínu 14.–25. listopadu 2022. Veškeré podrobnosti jako vždy najdete na webu www.dnygeografie.cz.

Jakub Jelen

Dny geografie poprvé na TUL

Dne 18. listopadu 2021 se na Technické univerzitě v Liberci (TUL) poprvé uskutečnily Dny geografie, resp. Den geografie vzhledem k jednodennímu programu. K zorganizování akce se odhodlal autor tohoto příspěvku. Pro katedru geografie bylo ctí se konečně zapojit do této tradiční aktivity zavedených českých geografických pracovišť pod kuratelou ČGS. V minulosti se na naší univerzitě konaly pouze Dny GIS, zatímco nyní jsme umožnili prezentaci většího množství geografických subdisciplín našim studentům, absolventům i veřejnosti. Vzhledem ke stále problematické situaci s onemocněním Covid-19 jsme rádi, že se akci podařilo zrealizovat a jediným drobným diskomfortem byly respirátory na ústech zúčastněných. V rámci Dne geografie na TUL vystoupily osobnosti, které nejsou vyučujícími našeho pracoviště. Šlo nám o to představit neokoukané tváře a jejich pohled na různorodá geografická témata.

Akci zahájila svou přednáškou M. Šindelková, naše absolventka, doktorandka Didaktiky geografie na Univerzitě Karlově a učitelka na základní škole. Ve své

přednášce se zabývala zejména geografickým myšlením a jeho akcentováním v dnešním českém základním školství. Představila roli mentálních map jakožto produktů geografického myšlení ve vzdělávání a zkritizovala odklon od mentálních map v aktuálně platném RVP, který se tímto vzdaluje trendům ve státech s nejvyšší úrovní geografického vzdělávání. Neopomněla zmínit význam kladení otázek v geografickém vzdělávání, a to zejména těch ze strany žactva. Ostatně žáky generované otázky jsou pilířem jejího dizertačního projektu. Další přednášku měl na starosti O. Bruža z Velitelství informačních a kybernetických sil Armády ČR, který hovořil o dezinformacích a jejich vlivu na bezpečnost naší vlasti a také o významu informační gramotnosti. Problematiku přiblížil a ilustroval na konkrétních případech a ukázal, že dezinformační kampaň cílící na polarizaci společnosti může být minimálně stejně účinná jako klasická vojenská operace při násobně nižších nákladech. V dnešním geopolitickém soupeření jde o oblíbený prostředek boje zejména některých mocností. Ubezpečil posluchače o tom, že tato hrozba je již v posledních letech v bezpečnostně-právních strukturách státu brána na zřetel a je řešena odborníky na informatiku i společenské vědy.

Po zástupci armády vystoupil jediný host ze zahraničí, a to J. Büchner ze Senckenberg Museum für Naturkunde v německém Görlitzu. Tento odborník na geologii nepřednášel ve své mateřštině, nýbrž v angličtině, a název jeho přednášky zněl *Volcanoes as windows into the Earth – summary of volcanic phenomena and products*. Ve svém vystoupení mimo jiné ukázal, že vulkanismus není a nebyl jen záležitostí vzdálených končin a že jeho stopy jsou patrné v krajině Lužice a severních Čech. Den geografie svým spíše popularizačním příspěvkem zakončil M. Mašek, náš absolvent, astronomický nadšenec a spolupracovník Fyzikálního ústavu AV ČR. M. Mašek v něm popsal svou cestu za zatměním Slunce do USA v roce 2017 a s ní související delší pobyt. Kromě vysvětlení zatmění Slunce a náležitostí jeho pozorování v tzv. pásu totality se věnoval i neastronomickým záležitostem, na které narazil během cestování po americkém Západě a Středozápadě. Posluchači si tak mohli užít dojmy a fotografie z velmi blízkého setkání s bizonem v Yellowstoneském národním parku, návštěvy katedrály Církve Ježíše Krista Svatých posledních dní v Salt Lake City či města hříchu Las Vegas. Závěrem lze konstatovat, že Den geografie na TUL byl dle počtu posluchačů a jejich ohlasů úspěšnou akcí, která se bezpochyby dočká dalších ročníků.

Artur Boháč